

POSUDEK OPONENTA RIGORÓZNÍ PRÁCE

Práci předložila: **Ing. Mgr. Jitka Brodská**
Téma: **Dopad obchodních aktivit soukromých subjektů na lidská práva**
Konzultant: **doc. Dr. iur. Harald Christian Scheu, Mag. phil., Ph.D.**
Rozsah práce: **105 stran**
Datum odevzdání: **19. 2. 2018**

1. Výběr tematiky práce a její aktuálnost (novost)

Předkládaná rigorózní práce se zabývá otázkou dopadu obchodních aktivit soukromých subjektů, zejména podnikatelských, na lidská práva. Stěžejním bodem práce je rozbor Obecných zásad OSN pro byznys a lidská práva, které byly přijaty Radou OSN pro lidská práva v červnu roku 2011 rezolucí č. 17/4. I když letos můžeme hovořit o sedmém výročí tohoto dokumentu, jedná se o pramen, který v českém prostředí není široce známý, a proto i málo zpracovaný ve vědecké literatuře. Jedná se tak o jednu z prvních vědeckých prací, která se pokouší nejenom o analýzu aktivit v oblasti byznysu a lidských práv na mezinárodní úrovni, ale i o zmapování činnosti vlád jednotlivých států při přijetí národních akčních plánů v letech 2013-2018. Zvláštní pozornost si zaslouží také autorčin rozbor českého národního akčního plánu, přijatého vládou ČR dne 23. října 2017. S ohledem na výše zmíněné lze konstatovat, že téma je nepochybně přínosné a aktuální.

2. Formální stránka práce

Po formální stránce je práce na dobré úrovni. Její rozsah je dostatečný (celkově 115 stran, z toho 105 stran vlastního textu) a rozsáhlý poznámkový aparát obecně odpovídá stanoveným požadavkům. Výběr odborné literatury a dalších zdrojů koresponduje se zvoleným tématem i nároky kladenými na tento druh prací. Velmi kladně hodnotím Seznam použitých podkladů a záznamů z konferencí a seminářů k tématu, kterých se autorka účastnila osobně. Obsah práce je dobře promyšlený, a proto se elaborát dobře čte. Jednotlivé části práce na sebe navazují a přispívají k celkovému pochopení tématu. Autorka používá odborný jazyk a vhodnou terminologii.

Krásné barevné a přehledné grafické zpracování napomáhá snadné orientaci v práci. Přehlednost práce podporuje také doplnění kapitol pět, šest a sedm o dílčí závěr, který shrnuje jejich hlavní teze. Práci by neuškodilo, kdyby takové dílčí shrnutí bylo i u dalších kapitol.

Práci lze však vytknout neúplný seznam a nepřesné používání zkratk. I když práce obsahuje seznam stanovených zkratk, na některých místech se objevuje použití zkratk, které v seznamu absentují. Například GT OSN (s. 28), ICAR, ECCJ a DIHR (s. 74) nebo Výbor (s. 44). Pokud jde o poslední zkratku, je to matoucí zejména s ohledem na to, že autorka analyzuje činnost několika výborů, tedy Výboru pro práva dítěte a Výboru pro hospodářská, sociální a kulturní práva. Stejně tak výskyt slovního spojení „Směrnice OECD“ na straně 46 bez dalšího, může vést k nejednoznačnému pochopení vyjádřené myšlenky. Nejednotné je také použití teček před číselným odkazem na poznámku pod čarou nebo po ní (viz kupříkladu poznámky pod čarou 160 a 162 na straně 45). Zřídka se objevují překlepy a gramatické chyby, např. výraz „kolumbijské akčního plánu“ na straně 76. Celkově však tyto drobné formální nedostatky nelze považovat za závažné.

3. Obsahová stránka práce

Dle slov autorky „*Cílem předložené práce je zodpovědět následující výzkumné otázky, jež s sebou koncept byznysu a lidských práv aktuálně přináší:*

1) *Jsou Obecné zásady OSN pro byznys a lidská práva postačující pro pokrytí problematiky dopadu obchodních aktivit soukromých subjektů na lidská práva? V čem lze spatřovat jejich výhody a nevýhody?*

2) *Jaký je vztah Obecných zásad k mezinárodním úmluvám, jejichž subjektem jsou státy?*

3) *Jaký by byl přínos případné nové právní úpravy, tj. sjednání mezinárodního právně závazného instrumentu k problematice? Jaké by byly její výhody a nevýhody?*

4) *Jak by nová právní úprava zapadala do systému stávajícího mezinárodního práva?*

5) *Jaký je stav implementace Obecných zásad OSN pro byznys a lidská práva? Jak k problematice přistupuje Česká republika? Jak je problematika pojímána na úrovni Evropské unie?“*

Z obsahového hlediska lze říci, že se autorce podařilo v práci poskytnout odpovědi na tyto výzkumné otázky. Odpověď na první otázku je pro účely práce klíčová a ve větší nebo v menší míře se prolíná všemi kapitolami. Čtvrtá a pátá kapitola poskytují odpověď na druhou otázku. Šestá kapitola je zaměřená na rozbor třetí a čtvrté výzkumné otázky. V sedmé kapitole nacházíme

odpověď na poslední výzkumnou otázku. Závěr shrnuje obecné poznatky práce. Orientaci čtenáře by napomohlo, kdyby byla práce členěna přímo na základě jednotlivých výzkumných otázek. V některých případech by to mohlo vyžádat přeformulování některých z nich a doplnění o nové.

Obdivuhodný je autorčin přehled, pokud jde o jednotlivé prameny práva, které se věnují problematice byznysu a lidských práv, a to jak na univerzální, tak i regionální úrovni. Zároveň to však v sobě nese určité riziko. Jelikož práce usiluje o rozbor poměrně širokého okruhu témat, vede to na některých místech k omezenějšímu zpracování jednotlivých oblastí. Například v podkapitole 5.2 autorka avizuje, že se bude věnovat reflexi Obecných zásad OSN na regionální úrovni v dokumentech 1) EU, 2) Rady Evropy a 3) ASEAN. Bohužel, rozbor dokumentů ASEAN je omezen pouze na dvě věty, přičemž zde absentují odkazy na relevantní zdroje. Mimoto se poslední údaj týká roku 2011. Avšak zmíněné nedostatky neubírají na celkové kvalitě práce. Za přínosnou považuji autorčinu komparaci akčních plánů Velké Británie, Nizozemska, Litvy, Kolumbie a USA. Velmi kvalitní je popis českého národního akčního plánu pro období 2017 – 2022. Je vidět, že autorka tématu opravu rozumí, dlouho se příslušné problematice věnovala a práce je kvintesencí jejích poznatků. Velmi oceňuji snahu autorky o stručný popis látky a precizní formulaci svých myšlenek. Jedná se o velmi přehledný, dobře strukturovaný materiál s velkým množstvím odkazů na primární a sekundární zdroje, kde případný zájemce má možnost dohledat detaily jednotlivých témat.

4. Otázky k zodpovězení při obhajobě

Na ústní obhajobě rigorózní práce se navrhuji zabývat následujícími okruhy:

1. Pokud jde o kapitolu 5.2 s názvem *Dokumenty reflektující Obecné zásady přijaté na regionální úrovni*, prosím o vyjádření k případným změnám v úpravě ASEAN, týkající se této oblasti, které proběhly v letech 2012-2018. Autorka by se na obhajobě měla zmínit také o reflexi těchto zásad v jiných mimoevropských regionálních mezinárodních organizacích.
2. Na straně 101 rigorózní práce autorka píše, že „Český akční plán byl přijat teprve nedávno, jeho hodnocení je proto předčasné.“ Chtěla bych se nicméně zeptat na kroky, které byly podniknuté k realizaci českého akčního plánu v období mezi říjnem 2017 a červnem 2018.
3. Jaký je osobní postoj autorky k přijetí závazného dokumentu pro oblast byznysu a lidských práv? Jaký by dle autorky měl být obsah tohoto instrumentu s tím, aby státy měly zájem o ratifikaci příslušné mezinárodní smlouvy? Co by tomu napomohlo?

5. Závěr

Celkově lze předloženou práci hodnotit jako velmi zdařilou, a to jak po stránce formální, tak i především po stránce obsahové. Autorka prokázala schopnost zpracovat vybrané téma na velmi vysoké úrovni, přičemž nutno ocenit zejména její osobní zapojení do vypracování NAP ČR a účast na mezinárodních jednáních v oblasti agendy byznysu a lidských práv. Lze tak konstatovat, že autorka předložila elaborát, který nepochybně dosahuje úrovně a splňuje požadavky kladené na tento druh prací na Právnické fakultě Univerzity Karlovy. S ohledem na výše uvedené **doporučuji** rigorózní práci k obhajobě.

V Praze dne 29. 4. 2018

JUDr. Bc. Alla Tymofeyeva Ph.D.

oponent rigorózní práce